Jelenet Judás Makkabeus történetéből (?)

Készítés ideje	17. század első negyede
Készítés helye	Oudenaarde
Megnevezés	falikárpit
Anyag	gyapjú
Technika	hímzett
Méretek	magasság: 374 cm szélesség: 348 cm
Leltári szám	1958.19.1

Leírás

A kárpit témája nincs pontosan meghatározva. Az előtérben egy férfit látunk a földön, amint épp egy oroszlán támad rá. Jobb oldalon katonák sorakoznak lándzsával, pajzzsal, mellettük egy palástban lévő turbános-koronás alak áll, kezét feltartja. Bal oldalon egy gyerekfigura szalad, mögötte két katona visz egy várszerű épületbe egy megkötözött kezű férfit, akin hasonló sárgás köpeny látható, mint a megtámadott férfin. Az őt tartó két katona közül az egyik hátrafordul, tekintete és kezének mozdulata az ég felé irányul. A középtérben nők csoportja tűnik fel, a háttérben a fák között katonák csoportját lehet kivenni. Az egész jelenet, a föld, a fák, a táj, az épületre felkúszó növényzet mind kis csillagszerű virágokkal van telehintve. A bordűr jobb szélén a tájban egy férfi látható, az égre néz, ahol egy felhő mögül az Úr tekint le a földre. A tájban elöl állatok legelnek. A bordűr alsó részén Jónás és a cethal története látható: a jelenet egyik szélén a tengerbe vetik Jónást, a másik szélén a cethal partra veti a prófétát. A bordűr a négy elem allegorikus ábrázolásának is felfogható: a Nap, a Hold és a madarak jelképezik a levegőt a felső részen; a bal oldalon a hamvaiból újjáéledő főnix és a tüzet okádó sárkány testesítik meg a tüzet; Jónás és a cethal története utal a vízre; a jobb oldali jelenet pedig értelemszerűen a földre.

Jelenet meghatározása az eddigi szakirodalom alapján igen sokszínű képet mutat:

Dutka Mária lehetségesnek tartja, hogy allegorikus jelenetről van szó.

Dr. Csernyánszky Mária szerint egy ószövetségi jelenetet ábrázol a kárpit, mely a Királyok első könyvében (20, 35-37) olvasható. (feljegyzés 1984-ből a múzeum iratai között).

Harc az oroszlánnal (László Emőke)

Judás Makkabeus allegórikus megjelenítése (Ingrid De Meûter, Semsey Réka)

Proveniencia

Ipolyi Arnold gyűjteménye "Bibliai jelenet a négy elemet ábrázoló bordurrel 50, II. terem, XV. sz." Lakatos-Balla, 66

Bibliográfia

• Dutka Mária: Az esztergomi Keresztény Múzeum gobelinjei. Budapest, 1936. 56-59. - Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948) 195. old., 213. kép. - László Emőke: Flamand és francia kárpitok Magyarországon. Corvina. Budapest, 1980 50., 81. old., 56. kép. - Ingrid De Meuter, Martine Vanwelden [et al.]: Tapisseries D'Audenarde du XVIe au XVIIIe siecle. Teilt, 1999. 190-191. - Semsey Réka: Ipolyi Arnold textilgyűjteménye. In: Hegyi Ibolya, Schulcz Katalin (szerk.): Történeti és kortárs kárpitok Magyarországon. Esztergom, Keresztény Múzeum, 2014 (kiállítási katalógus) 17.